

BASIN BÜLTENİ

30.07.2025

DEVA Partili Karal,
Tarım Kredi Marketler'in 2,5 milyar TL zararını Meclis gündemine taşıdı:

Zararı çiftçiye, yükü kamuya kalıyor

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Hasan Karal, son yıllarda üst üste zarar açıklayan Tarım Kredi Marketler A.Ş.'yi Meclis gündemine taşıdı. İki ayrı bakanlığa verdiği soru önergeleriyle konuyu gündeme getiren Karal, şirketin 2025'in ilk 6 ayında 2,5 milyar TL zarar ettiğini hatırlatarak, "Eğer bu zararlar yönetimsel hatalardan kaynaklanıyorsa, faturasını neden çiftçilerimiz ve kamu ödüyor?" diye sordu.

Hazine ve Maliye ile Tarım Bakanlığına ayrı ayrı önerge

DEVA Partili Hasan Karal, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın yanıtlaması istemiyle TBMM Başkanlığına iki ayrı yazılı soru önergesi verdi. Tarım Kredi Marketler A.Ş.'nin 2024 yılı sonunda

2 milyar 254 milyon TL, 2025'in ilk 6 ayında ise 2,5 milyar TL zarar ettiğini hatırlatan Milletvekili Karal, sadece 6 ayda 2,5 milyar TL faiz gideri yapıldığını vurguladı.

Borç 8,7 milyara çıktı, öz kaynaklar 132 milyona geriledi

Net borcun 8,7 milyar TL'ye ulaşması, öz kaynakların ise 132 milyon TL'ye gerilemesiyle birlikte şirketin kamuya maliyetinin her geçen gün arttığını ifade eden Karal, bu gidişatın kamuya devredilme riskini gündeme taşıdığını belirtti.

"Çiftçilerin varlıkları eriyor"

Karal, kamu kaynaklarıyla kurulan ve çiftçiye desteklemek amacıyla faaliyet yürüten bu yapının, mali sürdürülebilirlikten uzaklaştığını ve ortaya çıkan zararın kamuya ve çiftçi ortaklara fatura edildiğini ifade ederek, "Tarım Kredi Marketler A.Ş.'nin geldiği ekonomik buhran, çiftçilerin kooperatifler aracılığıyla sahip olduğu varlıkların eridiğine ve bu zararların doğrudan çiftçi öz sermayesiyle finanse edildiğine işaret etmektedir. Bu kurumun mali yapısı sadece bir işletme zararı değil, aynı zamanda kamu kaynaklarının ve üretici ortakların mali haklarının yönetimine dair ciddi bir yönetim krizini ortaya koymaktadır. Bu zararların kamu finansmanı, kamu borç yükü, kamu şirketleri denetimi, kamu zararı oluşumu ve kamu sermayesinin etkin kullanımı açısından değerlendirilmesi, kamu mali disiplini ve şeffaflığı açısından zorunludur." ifadelerine yer verdi.

"Zarar çiftçiden mi karşılanıyor?"

Milletvekili Karal, şirketin sadece market faaliyetleriyle sınırlı olmadığını, gübre, yem ve kredi gibi çiftçiye doğrudan hizmet veren tüm iştiraklerinin de incelenmesi gerektiğini ifade etti. Kamu zararına yol açabilecek mal ve hizmet alımları, fiyatlandırmalar ve transfer risklerinin bakanlıklarca denetlenip denetlenmediğini sorularını gündeme taşıyan Karal, üreticinin desteklenmesi için kurulan bir yapının, kontrolsüz borçlanma ve plansız büyüme nedeniyle kamuya ve çiftçiye yük olmasını kabul edilemez olarak değerlendirdi.

Karal'ın Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e yönelttiği sorular:

- 1) Tarım Kredi Marketler A.Ş.'nin 2023, 2024 ve 2025 ilk yarısı itibarıyla faaliyet zararları, faiz giderleri ve borç servis yükü Bakanlığınızca izlenmekte midir? Bu gider kalemlerinin kamu finansmanı açısından oluşturduğu risk nedir?
- 2) Şirketin hızla büyüyen borç yapısı (8,7 milyar TL) ve eriyen öz kaynakları (132 milyon TL) nedeniyle kamu zararı oluşma ihtimali değerlendirilmiş midir? Bu yapı için kamu maliyesi açısından alınması gereken önlemler nelerdir?
- 3) Tarım Kredi Marketler A.Ş.'nin yüksek faiz gideri nedeniyle, kamu bankaları veya Hazine destekli bir yeniden finansman planı önerilmiş ya da uygulanmış mıdır?

4) Bu şirketin 2023-2025 dönemine ait bilanço, gelir tablosu ve bağımsız denetim raporları Bakanlığınızca analiz edilmiş midir? Bu raporlarda tespit edilen mali risk veya uygunsuzluklar var mıdır?

5) Şirketin faaliyet zararı ve borç yükü nedeniyle kamu kaynaklarından (vergi teşviki, görev zararı karşılığı, borç yapılandırma, Hazine garantisi vb.) doğrudan ya da dolaylı bir destek sağlanmış mıdır?

6) Tarım Kredi İştirakleri arasında yapılan mal ve hizmet alımlarında kamu zararına yol açabilecek fiyatlandırma, kaynak aktarımı veya transfer fiyatlandırması riskleri Bakanlığınızca denetlenmekte midir?

7) Tarım Kredi Marketler A.Ş.'nin zararlarının Tarım Kredi Kooperatifleri üzerinden dolaylı olarak kamuya veya çiftçi ortaklara yüklenmesi durumunda, kamu zararı doğduğu kabul edilmekte midir? Bu konuda Sayıştay ya da Bakanlığınız bünyesinde yürütülen bir değerlendirme var mıdır?

8) Tarım Kredi Marketler A.Ş. hakkında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kamu şirketleri kapsamında uygulanan iç kontrol, risk izleme veya mali analiz süreçleri işletilmiş midir? Bu süreçlerin sonuçları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?

9) Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı ilkesi gereği, söz konusu zararların sürdürülebilirliği ve kamu maliyesine potansiyel etkileri hakkında Bakanlığınızın hazırladığı bir risk değerlendirme raporu bulunmakta mıdır?

10) Tarım Kredi Kooperatifleri ve iştiraklerinin mali yönetimi, kamu iştirakleri standardı çerçevesinde yeniden yapılandırılacak mıdır? Bu kurumlar için Hazine ve Maliye Bakanlığı öncülüğünde kurumsal reform veya yönetim modeli önerilmekte midir?

Karal'ın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'ya yönelttiği sorular:

1) Tarım Kredi Marketler A.Ş.'nin 2024 yılı sonu ve 2025'in ilk altı ayı itibarıyla açıklanan toplam net zararı ve faiz gideri ne kadardır?

2) Şirketin 8,7 milyar TL'yi aşan borç yükü ve 132 milyon TL'ye düşen öz kaynak seviyesi; çiftçi ortakların mali hakları ve kooperatif varlıkları açısından nasıl bir risk doğurmaktadır?

3) Bu zararların çiftçilerin kooperatiflerdeki öz sermayelerinden finanse edildiği iddiası doğru mudur? Çiftçi ortakların zarara dolaylı ya da doğrudan katlanmasının hukuki ve idari dayanağı nedir?

4) 2023-2025 döneminde Bakanlığınızca Tarım Kredi Marketler A.Ş. hakkında gerçekleştirilen denetim, teftiş veya bağımsız denetim çalışması bulunmakta mıdır? Varsa bu denetimlerin bulguları kamuoyuna açıklanmış mıdır?

5) Söz konusu mali bozulmaya rağmen, şirket yönetimi veya iştirakleri hakkında Bakanlığınızca başlatılmış herhangi bir idari veya adli süreç var mıdır?

6) Şirketin 2021 sonrası hızlı şubeleşme süreci Bakanlığınızca desteklenmiş midir? Bu büyümenin getirdiği mali yük ve işletme zararları önceden öngörülmüş müdür?

7) Tarım Kredi Marketlerin ürün tedarik politikası kapsamında, çiftçiden doğrudan alım oranı nedir? Şirketin sözleşmeli tarım uygulamaları ve üretici destek modeli ne ölçüde hayata geçirilmektedir?

8) Tarım Kredi iştiraklerinden (örneğin GÜBRETAS) yapılan alım-satım işlemleri Bakanlığınızca şeffaflık ve maliyet etkinliği açısından izlenmekte midir? Bu işlemlerde ihale süreçleri, piyasa fiyat denetimi ve kamu yararı nasıl gözetilmektedir?

9) Tarım Kredi Marketlerin zararlarının, Tarım Kredi Kooperatiflerinin çiftçiye yönelik hizmetlerinde (gübre, yem, kredi destekleri vb.) herhangi bir kısıtlamaya veya fiyat artışına neden olup olmadığına dair yapılmış resmi bir etki analizi var mıdır?

10) Bakanlığınız, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği bünyesinde çiftçi ortakların varlıklarını ve haklarını korumaya yönelik kurumsal reform veya yönetim değişikliği planı önermekte midir?